

Duurzame mobiliteit onder woningcorporaties: ontwikkelingen en barrières

Duurzame mobiliteit enquête
woningcorporaties 2023

Introductie

In 2023 werd door de Groene Huisvesters, in samenwerking met de Universiteit Utrecht, een enquête uitgevoerd over duurzame mobiliteit onder woningcorporaties. Het doel was om te achterhalen in hoeverre en op welke manier corporaties hiermee bezig zijn en welke barrières zij ervaren. De aanleiding voor deze enquête was de aanloop naar de start van [het JUSTNEXUS project](#).

Over JUSTNEXUS

Het JUSTNEXUS-project zal onderzoeken hoe op het snijvlak van mobiliteit, energie en huisvesting rechtvaardige duurzaamheidstransities kunnen worden bevorderd. Dit is belangrijk omdat zowel uitdagingen als oplossingen deze sectoren overstijgen, terwijl de huidige benaderingen nog vaak sectoraal zijn.

JUSTNEXUS ontwikkelt nieuwe overkoepelende visies met behulp van een "Museum van de Toekomst", een platform voor uitwisseling en inspiratie. Tegelijkertijd worden oplossingen verkent in concrete experimenten, zoals elektrische voertuigen die stroom terugleveren aan het net en burgers die duurzaam vervoer organiseren in coöperaties. Woningcorporaties die aan de slag gaan met deelmobiliteit vormen ook een van de experimenten, waarvoor de resultaten van deze enquête zullen worden gebruikt.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door een breed consortium, geleid door de Universiteit Utrecht. Er zijn veel maatschappelijke partners betrokken vanuit de mobiliteits-, energie-, en huisvestingssectoren, waaronder de Groene Huisvesters.

De vragen in deze enquête zijn bedacht door de Groene Huisvesters en aangevuld door de Universiteit Utrecht. De enquête is via Aedes verspreid in het netwerk.

De antwoorden op de enquête zijn geregistreerd tussen 12 april – 31 juli 2023. In totaal zijn er bij deze enquête 88 responses geteld, waarvan er na selectie 59 geldige responses in de analyse zijn opgenomen. Responses zijn als geldig gedefinieerd als de eerste vier gesloten vragen zijn beantwoord. De resultaten zijn geanalyseerd en in dit rapport samengevat en toegelicht door de Universiteit Utrecht.

Hieronder de belangrijkste resultaten van de enquête.

Samenvatting

Aandacht voor duurzame mobiliteit

73% van de respondenten geeft aan dat hun corporatie aandacht heeft voor duurzame mobiliteit. Dit zien zij vooral terug in de inzet op verduurzaming van vervoersmiddelen, stalling voor fietsers en scooters, verlaging van de parkeernorm en deelmobiliteit. Verduurzaming van vervoersmiddelen lijkt voornamelijk te worden gestimuleerd voor woon-werkverkeer binnen de eigen organisatie, terwijl deelmobiliteit vooral wordt gestimuleerd voor huurders.

Diverse behoeften van huurders

Corporaties zien een diversiteit in behoeften onder huurders. Sommige huurders vinden het belangrijk hun eigen auto goedkoop voor de deur te kunnen parkeren. Andere huurders bezitten geen eigen auto en zien daarom graag betere toegang tot betaalbaar openbaar vervoer, fietsenstallingen en deelmobiliteit.

Weinig communicatie over duurzame mobiliteit met huurders

Ondanks dat veel corporaties zich inzetten voor duurzame mobiliteit, wordt er hierover weinig gecommuniceerd met huurders. Minder dan een derde van de corporaties heeft in de afgelopen drie jaar over het thema mobiliteit gecommuniceerd met huurders.

Samenwerking met gemeenten

Samenwerking op het gebied van duurzame mobiliteit wordt voornamelijk opgezocht met gemeenten. Samenwerken met andere stakeholders gebeurt nog relatief weinig, maar wordt wel gezien als een waardevolle optie om verder te kunnen werken aan duurzame mobiliteit.

Minder aandacht voor openbaar vervoer en wandelen

Slechts 5% van de respondenten benoemde openbaar vervoer als aandachtspunt voor duurzame mobiliteit. Ook noemde slechts 12% een aantrekkelijker loopgebied als aandachtspunt. Het blijkt dat openbaar vervoer en wandelen minder aandacht krijgen dan auto's, bussen en fietsen/scooters als opties voor verduurzaming.

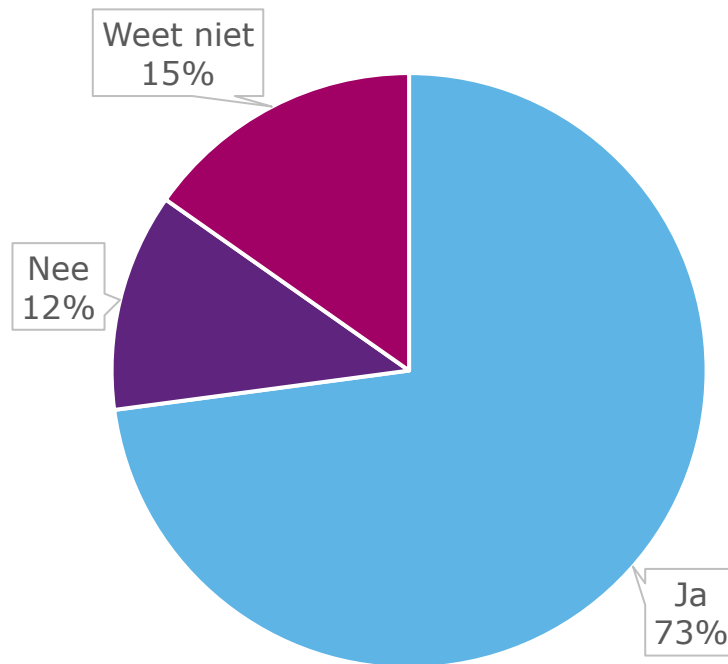
Wet- en regelgeving grootste obstakel

Wet- en regelgeving blijkt het grootste obstakel voor corporaties om zich verder te kunnen inzetten voor duurzame mobiliteit voor hun huurders. De woningwet en parkeernormen zijn voorbeelden van regelgeving die corporaties belemmert om te investeren in deelmobiliteit.

Behoefte aan verlaging parkeernorm & kennis deelmobiliteit

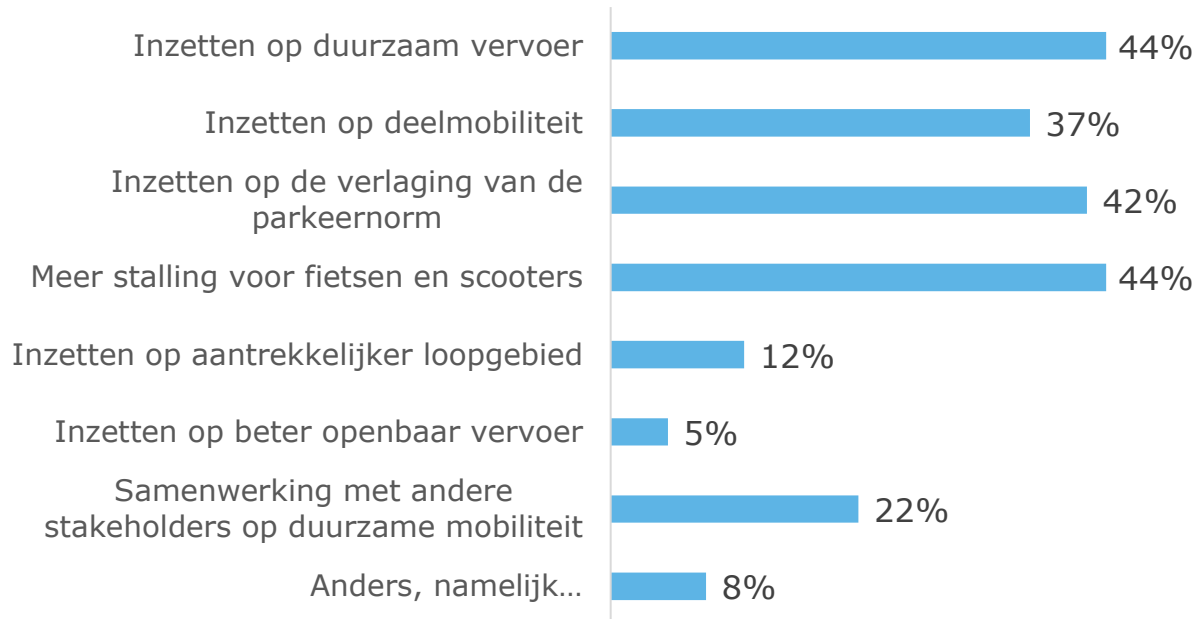
Om woningcorporaties te ondersteunen bij hun ambities om duurzame mobiliteit te bevorderen, vragen zij om een verlaging van de parkeernorm en meer kennis over deelmobiliteit. Om deelmobiliteit te kunnen aanbieden en samen te kunnen werken met aanbieders, willen zij meer kennis over, en waar nodig aanpassing van, bestaande wet- en regelgeving.

Aandacht voor duurzame mobiliteit

Een meerderheid van de respondenten geeft aan aandacht te hebben voor duurzame mobiliteit bij hun woningcorporatie.

Acties voor duurzame mobiliteit*

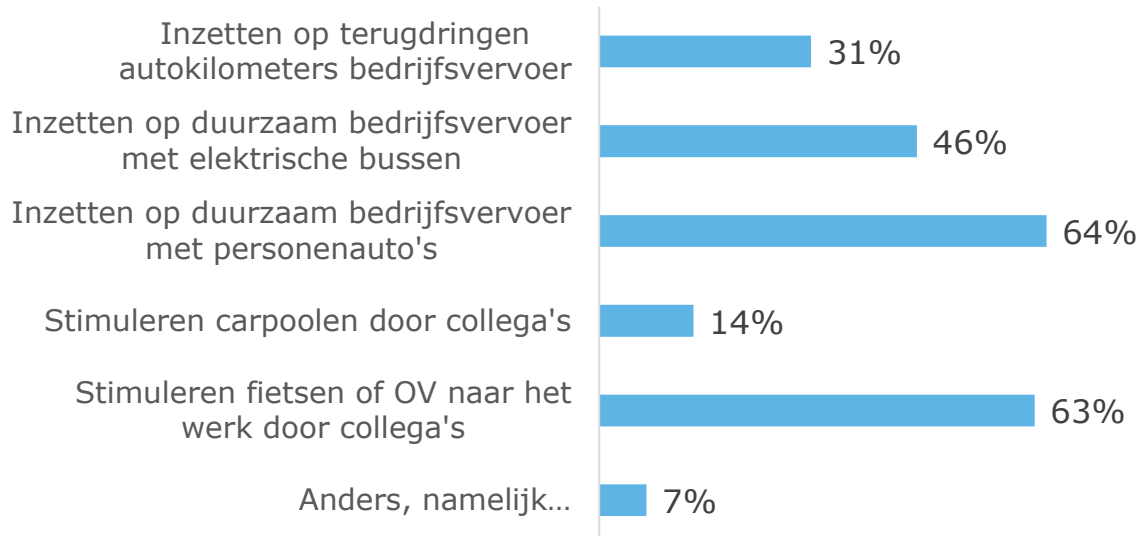

*antwoorden in percentage van alle respondenten

Stalling van fietsers/scooters, verlaging van de parkeernorm en deelmobiliteit zijn populaire maatregelen voor verduurzaming van de mobiliteit. Minder toegepaste acties zijn samenwerkingen met andere stakeholders en inzetten op aantrekkelijker loopgebied en beter openbaar vervoer.

Duurzaam vervoer binnen de corporatie

Toegepaste maatregelen binnen de eigen organisatie*

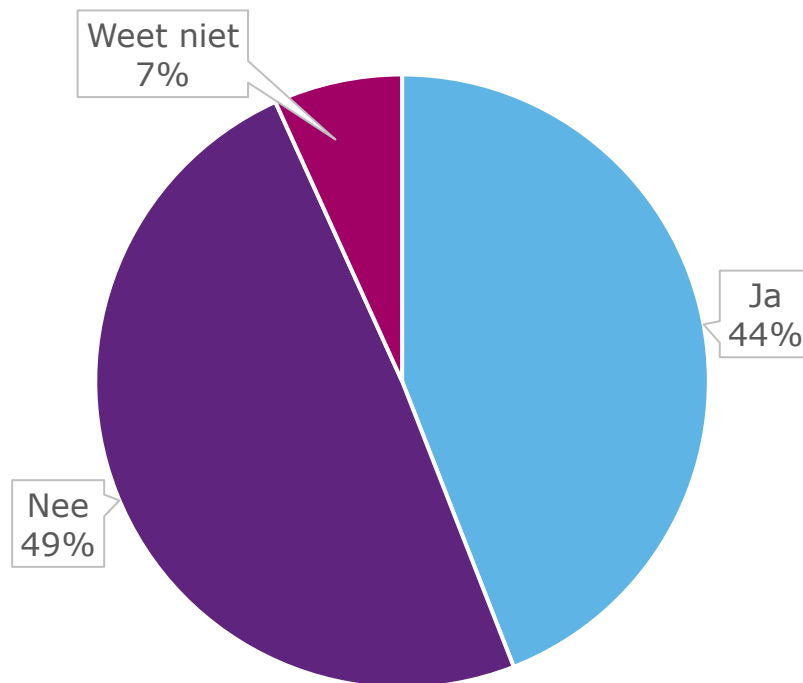
*antwoorden in percentage van alle respondenten

Anders, namelijk ...
Deelfietsen, deel elektrische fietsen en deelauto's
Elektrische fietsen i.p.v. poolauto's
Deels thuiswerken

Vooral verduurzaming van bedrijfsvervoer en het stimuleren van de fiets of openbaar vervoer zijn populaire acties om de mobiliteit van de eigen organisatie te verduurzamen.

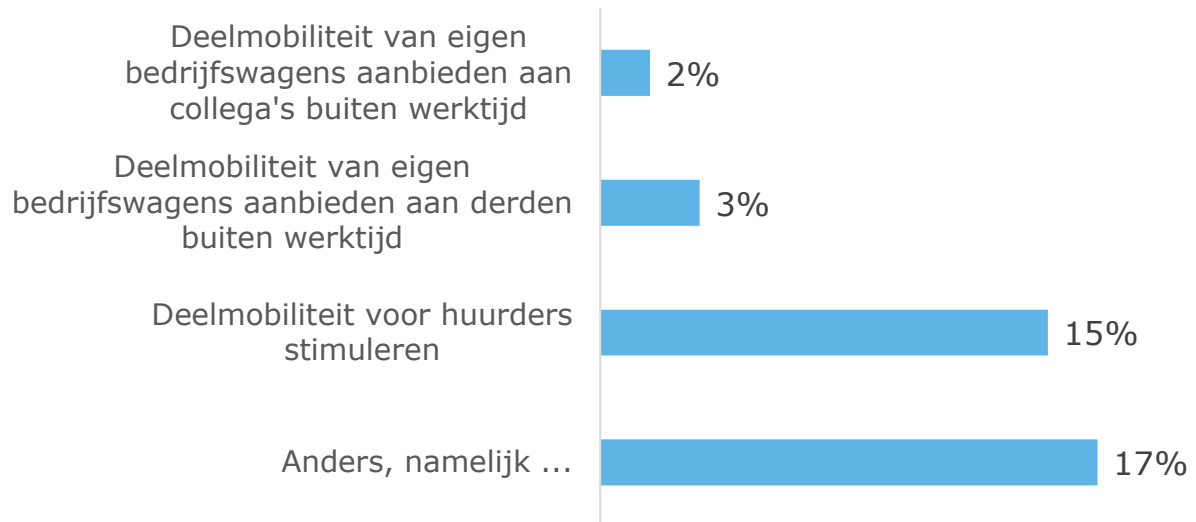
Deelmobiliteit

Inzet voor deelmobiliteit

Iets minder dan de helft van de woningcorporaties zet zich in voor deelmobiliteit.

Maatregelen voor deelmobiliteit*

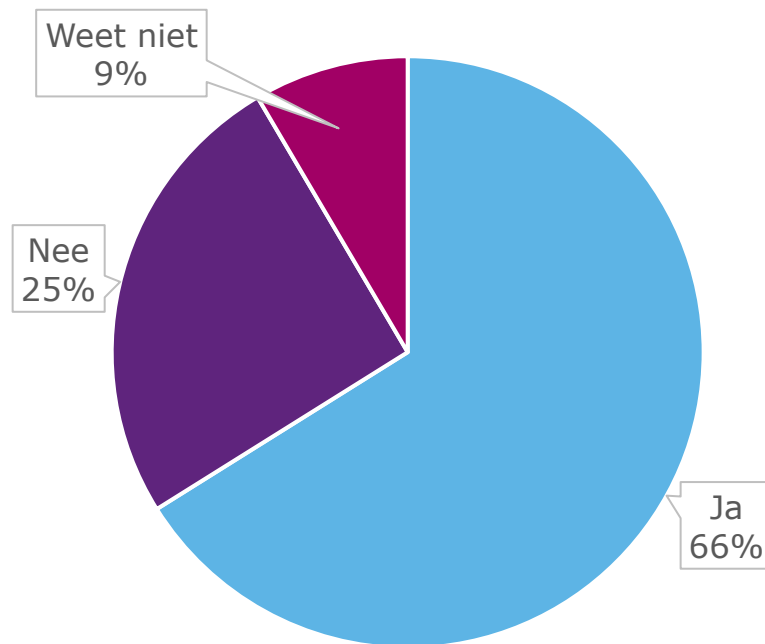
*antwoorden in percentage van alle respondenten

Anders, namelijk ...
Lobbyen voor deelmobiliteit bij nieuwbouwontwikkeling
Deelfietsen
Delen van auto's voor woon-werkverkeer en tijdens kantooruren
Deelauto's en leenfietsen, bussen en aanhangers beschikbaar voor personeel in de wijk

Corporaties zetten zich vooral in voor deelmobiliteit door dit te stimuleren voor huurders, maar ook onder werknemers worden deelauto's en -fietsen beschikbaar gesteld.

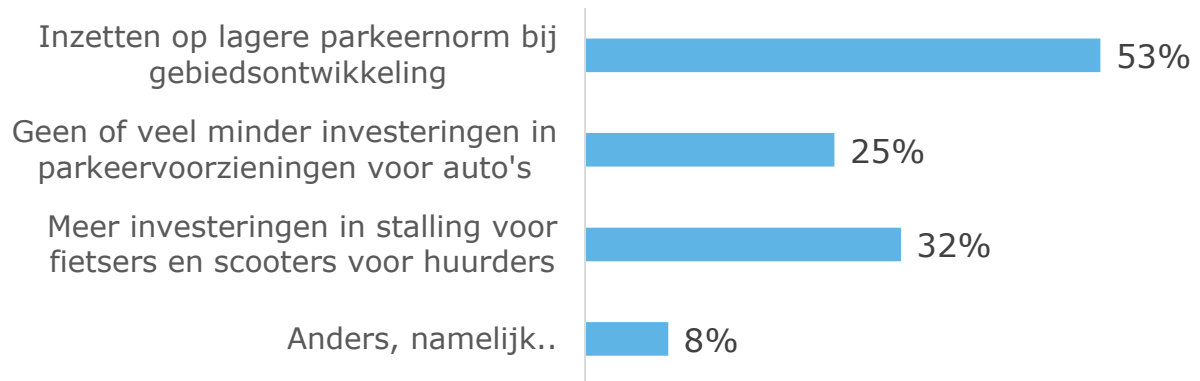
Parkeernorm

Inzet voor verlaging van de parkeernorm

Ongeveer 2/3^e van de woningcorporaties zet zich in voor verlaging van de parkeernorm.

Maatregelen verlaging parkeernorm*

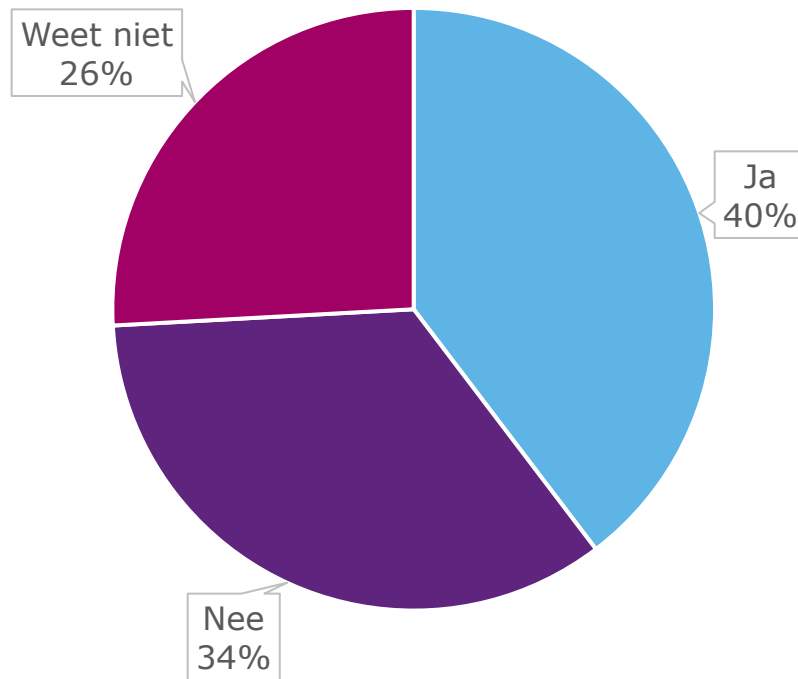

*antwoorden in percentage van alle respondenten

Anders, namelijk...
Agenderen in prestatieafspraken
Inzetten op deelmobiliteit
In collectief met andere corporaties lobbyen bij de gemeente en provincie voor een lagere norm

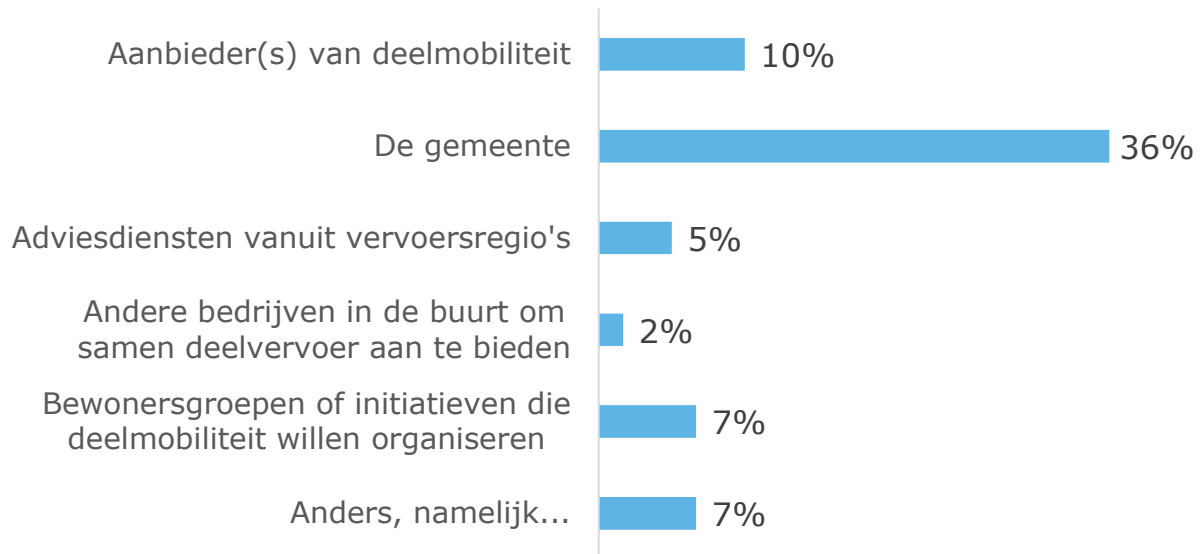
Corporaties zetten zich voornamelijk in voor een verlaging van de parkeernorm bij nieuwe gebiedsontwikkeling. Daarnaast investeren zij ook in stallingen voor fietsers en scooters en investeren minder in parkeervoorzieningen voor auto's.

Samenwerking met andere stakeholders

Iets minder dan de helft van woningcorporaties zoekt op het gebied van duurzame mobiliteit samenwerking met andere stakeholders op.

Stakeholders in samenwerking*

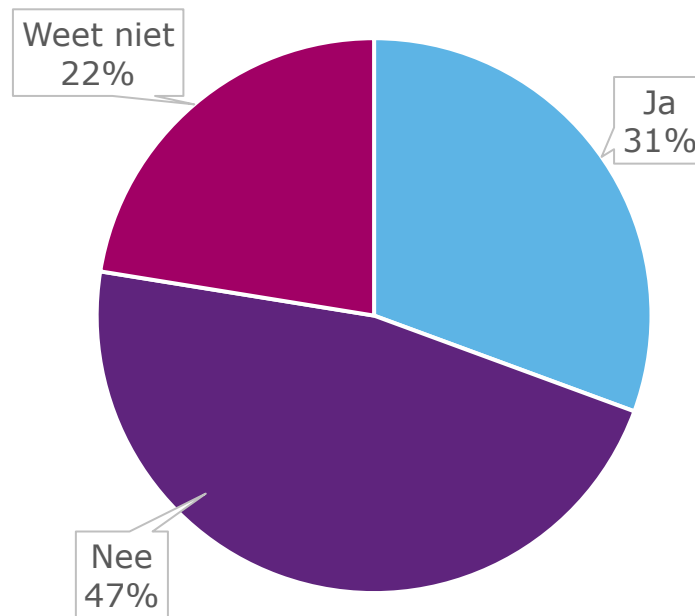
*antwoorden in percentage van alle respondenten

Anders, namelijk...
Ontwikkelaars
collega-corporaties
ontwerpbureau

Corporaties werken primair samen met gemeenten en in mindere mate met aanbieders van deelmobiliteit, bewonersgroepen en ontwikkelaars.

Communicatie met huurders

Communicatie met huurders over het thema mobiliteit in de afgelopen drie jaar

Minder dan een derde van de woningcorporaties heeft de afgelopen drie jaar gecommuniceerd over het thema mobiliteit met hun huurders.

Behoeftes van huurders

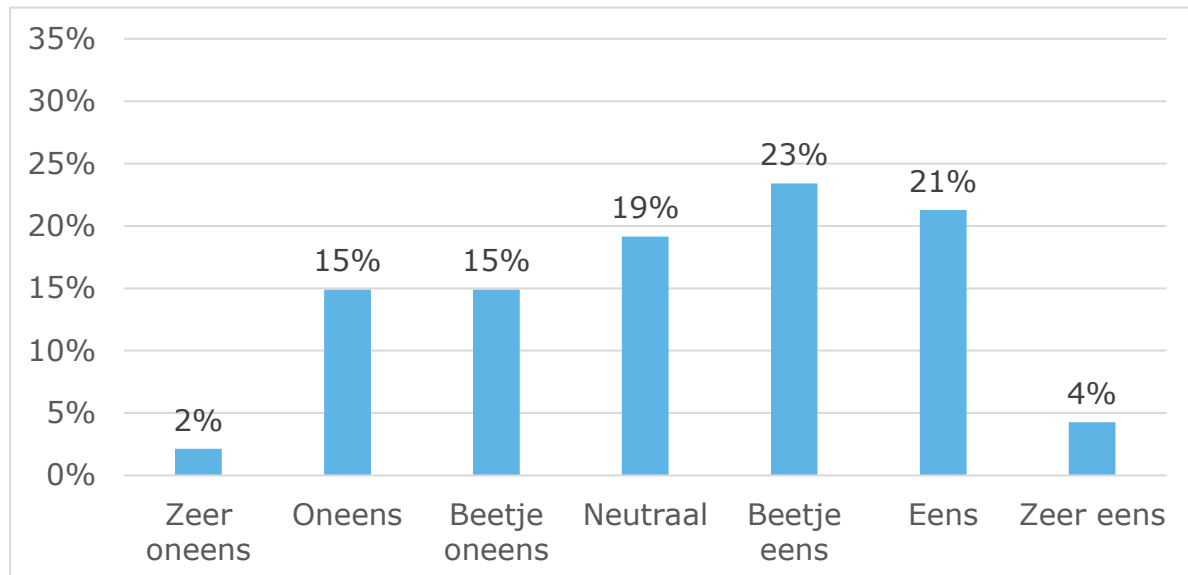
Parkeren voor de deur met lage kosten
Toegang tot tram, bus of trein haltes in de buurt
Plek voor fietsen en scooters
Deelvervoer: auto's, scooters
Laadplekken voor elektrische auto's, scooters en fietsen
Velen er niet mee bezig; de maand rondkomen staat centraal

Respondenten benoemen een variëteit aan behoeftes van huurders. Sommigen huurders hebben de behoefte hun eigen auto kunnen parkeren voor de deur tegen lage kosten, maar er zijn ook veel huurders zonder eigen auto die graag betere toegang tot het openbaar vervoer zouden zien en genoeg ruimte willen om de (elektrische) fiets te parkeren. Deelvervoer wordt gezien als een potentieel waardevolle toevoeging. De belangrijkste voorwaarden die worden genoemd zijn flexibel, toegankelijk, goedkoop, makkelijk en betrouwbaar vervoer.

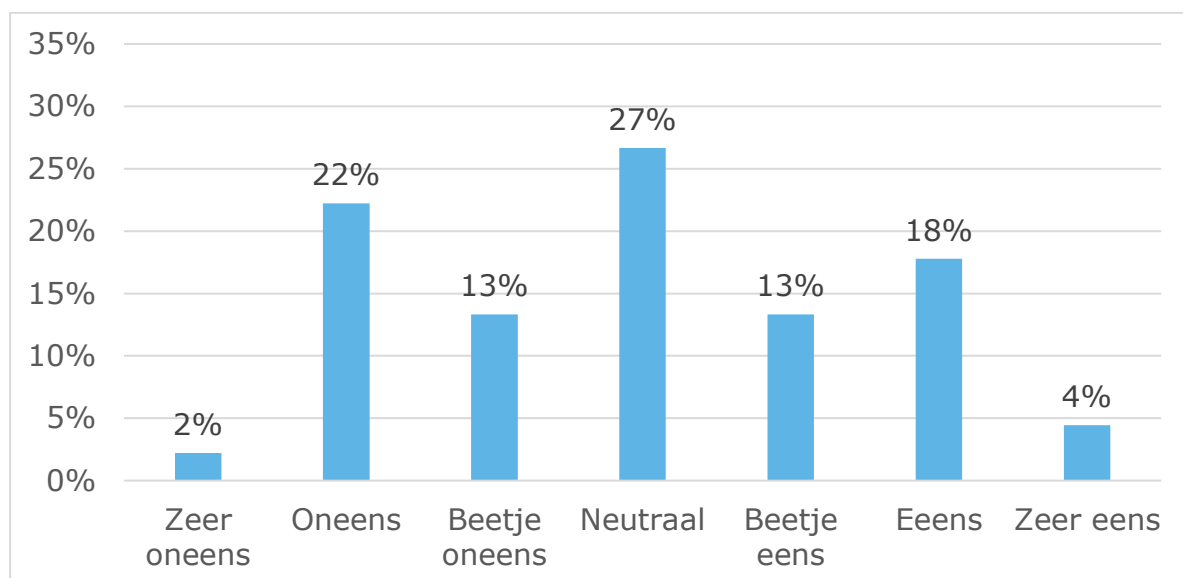
Belemmeringen voor verduurzaming

Stellingen over belemmeringen

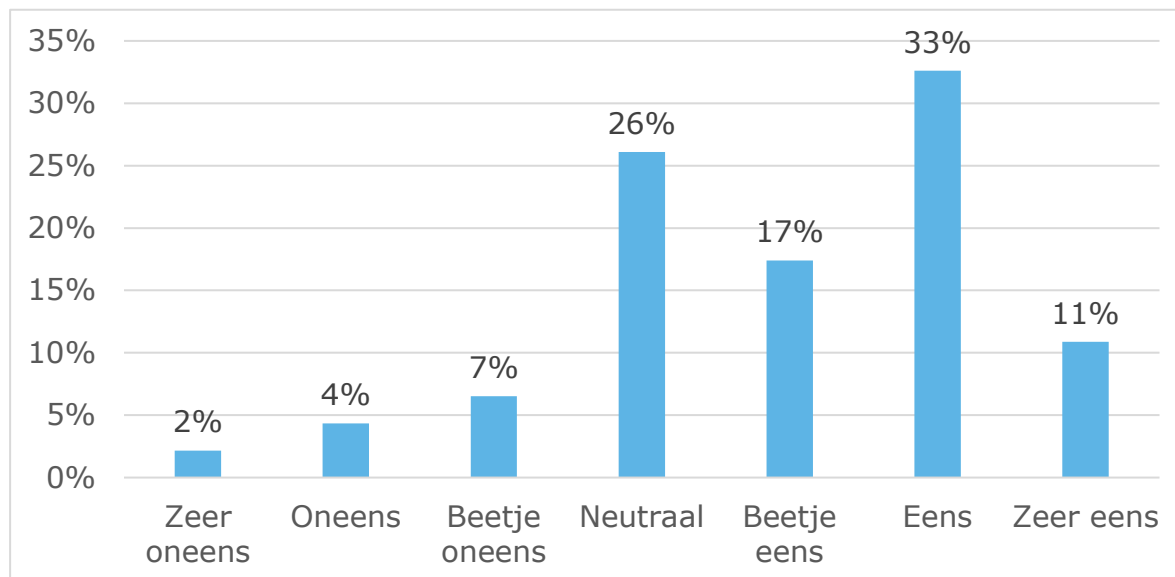
1. Een gebrek aan kennis belemmert mijn woningcorporatie in activiteiten op het gebied van duurzame mobiliteit

2. Een gebrek aan financiën belemmert mijn woningcorporatie in activiteiten op het gebied van duurzame mobiliteit

3. Wet- en regelgeving belemmert mijn woningcorporatie in activiteiten op het gebied van duurzame mobiliteit

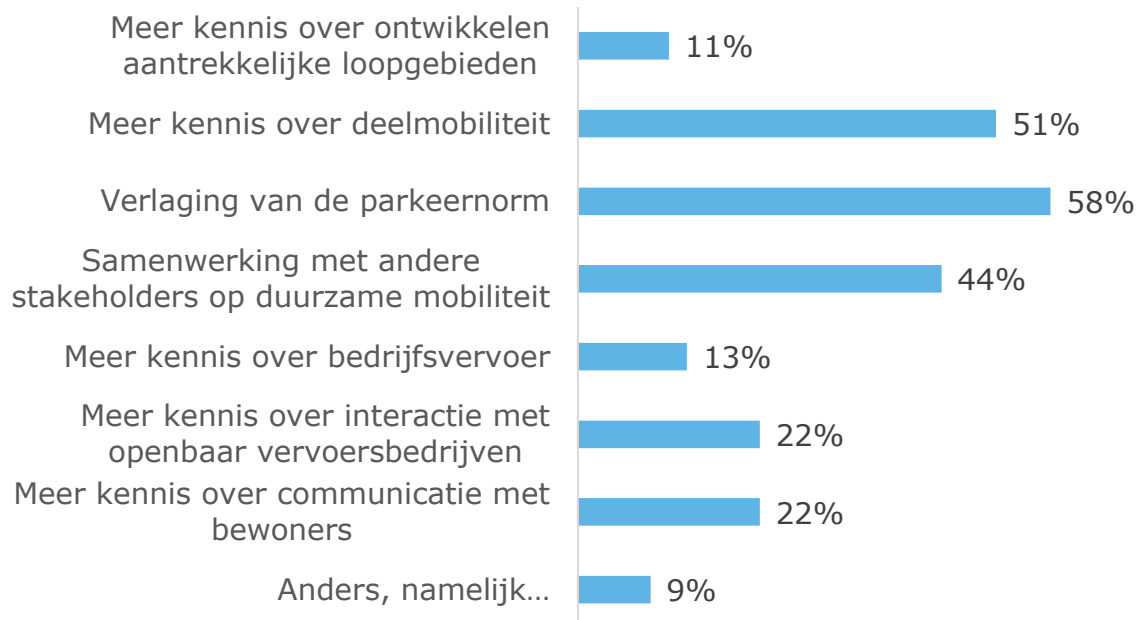
Voorbeelden belemmerende wet- en regelgeving

Parkeernormenbeleid gemeente
Woningwet bepaalt dat mobiliteit buiten de kerntaken van corporaties valt
DAEB regelgeving
Onduidelijkheid in hoe verre corporaties elektrisch laden voor auto's kunnen bieden en de stroom die in het complex wordt opgewekt daar (deels) voor mogen gebruiken
Onduidelijkheid of corporaties mogen samenwerken met deelaanbieders i.v.m. keuzevrijheid van huurders

Wet- en regelgeving is het grootste obstakel voor corporaties om activiteiten te kunnen ondernemen op het gebied van duurzame mobiliteit. Voorbeelden hiervan zijn de Woningwet en parkeernormen. Ook wordt DAEB-regelgeving specifiek genoemd. DAEB-regelgeving betreft diensten van algemeen economisch belang, die volgens de Woningwet door woningcorporaties moeten worden gescheiden van niet-DAEB-activiteiten. Ook schept de verschillende regelgeving in het algemeen onduidelijkheid en ervaren corporaties een gebrek aan "know how" binnen de organisatie om hiermee aan de slag te kunnen.

Hoe vooruit?

Benodigde kennis, handvatten en/of ondersteuning*

*antwoorden in percentage van alle respondenten

Anders, namelijk ...
Meer kennis over HR relatie tot duurzame mobiliteit
meer kennis over wet- en regelgeving - hoe ver mogen corporaties gaan, waar ligt er een rol van corporaties of voor de gemeente
handvatten omtrent mobiliteit in landelijk gebied met zeer beperkt openbaar vervoer

Het merendeel van de respondenten geeft aan geholpen te zijn met een verlaging van de parkeernorm en meer kennis over deelmobiliteit. Ook samenwerking met andere stakeholders wordt gezien als waardevolle ondersteuning.